

Nr 636.

Av herr **Johansson** i Stockholm **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 251, angående forcering av vissa materielanskaffningar för försvaret m. m.

Redan under diskussionen om Marshallplanen framgick tydligt, att ett av dess huvudsyften var att befordra en militär upprustning i Västeuropa. Detta mål har också nåtts. Det räcker med att hänvisa till de beslut, som regeringarna i de s. k. atlantpaktstaterna fattat under de senaste månaderna. Enligt dessa skall exempelvis England under tre år öka sina militära rustningar med sammanlagt 50 miljarder kronor, Frankrike med 30 miljarder kronor under samma tid, Danmark och Norge fördubbla sina militära rustningar osv. För de fyra miljarder dollars, som amerikanerna investera i Västeuropa, ha de alltså lyckats åstadkomma militära rustningar, som många gånger om överstiga denna summa. Även ur denna deras synpunkt voro sålunda Marshallanslagen till Västeuropa, såsom ett led i krigsförberedelserna, väl använda pengar från den amerikanska regeringens sida.

Denna militära upprustning ökar farorna för ett nytt världskrig. Den pålägger folken olidliga bördor, som icke i längden kunna bäras utan att dessa pressas ner i ekonomiskt, socialt och kulturellt avseende.

Nu skall även Sverige vara med i denna militära nyupprustning. Det har icke anförts, att det är medlemsskapet i Marshallorganisationen och Europarådet, som motiverar denna nyupprustning. Däremot åberopas koreakriget som skäl för densamma. Att Sverige på grundval av ett kolonialkrig, som rasar på andra sidan halvklotet, skulle behöva ytterligare öka sin mycket starka militära organisation är överraskande.

En omfattande svensk upprustning skedde också före koreakriget. Redan då krävdes från militärt håll ytterligare rustningar av ungefär den omfattning, som regeringen nu föreslår. Det angavs skiftande motiv och målsättning för denna upprustning, men mest framträdande var propagandan från de kretsar, som ville åstadkomma svensk medverkan i de s. k. atlantpaktstaternas politik. Det är sålunda typiskt, att högerpartiets våldsamma upprustningskrav framfördes samtidigt med förslag om åtgärder i syfte att få till stånd ett nordiskt försvarsförbund. Andra ville förena upprustningen med en *direkt* svensk anslutning till Atlantpakten, och även från högsta militärt håll uttalades liknande åsikter.

Detta visar i förbigående sagt hur det förhåller sig med en fråga som givits mycket stort utrymme i propagandan för ytterligare svensk upprustning, nämligen påståendet att det är uteslutande mot ett befarat angrepp som man vill rusta. De som dela överbefälhavarens mening anse tvärtom,

att angriparna under vissa betingelser skola hälsas såsom bundsförvanter samt att de svenska rustningarna i "gynnsamt" fall skola användas för anfallskrig.

Alla dessa motiv för upprustningen ha som synes ingenting med koreakriget att göra. Däremot är det tydligt, såsom framhålles i propositionen, att tempot i upprustningen har ökat ytterligare under koreakriget. Det krävs ju nämligen större mängd trupper och mera krigsmateriel, sedan de tidigare västmaktskrigen i Indokina, Indonesien, Malaacka osv. utvidgats även till Korea. Men dessutom har koreakriget ansetts särskilt lämpligt såsom förevändning för att åstadkomma en forcerad upprustning enligt atlantpaktstaternas planer och för att dra in så många stater som möjligt i direkta krigshandlingar under amerikansk ledning. Sålunda har man ju begärt även svenska trupper för kriget i Korea. Denna begäran har icke hörsammats, utan tills vidare bestå Sveriges insatser av annan sjukvårdsmateriel och personal av betydelse för kriget. Men i samband med den nya svenska upprustningen sker nu inte bara en ytterligare utvidgning av Sveriges engagemang på Korea — ytterligare tio miljoner till ambulanser — utan nu framföres också krav om insatser i andra former.

Ett land som Sverige kan självfallet icke ensamt militärt försvara sig mot ett stormaktsangrepp. I verkligheten är den politik landet för dess viktigaste försvar. De militära resurser som vårt land dock måste ha böra ha till uppgift att skapa respekt för landets strävan att bevara sin oavhängighet och att icke indra sig i krig där det inte har några intressen att bevaka. Sett ur denna synpunkt har Sverige mycket stora militära resurser. Det har aldrig varit så militärt rustat som nu. Inte ens under det andra världskriget nådde Sveriges militära beredskap den höga grad, som nu karakteriserar densamma. Därmed är icke sagt, att de medel som användas för militära utgifter användas på ett rationellt, ändamålsenligt sätt och ge den största möjliga styrkan med hänsyn till de medel, som stå till förfogande.

Det finns olika meningar om vad som är rimliga och lämpliga rustningar för vårt land. Trots de väldiga ökningar som nu föreslås, finns det, såsom departementschefen påvisar, nya krav som även regeringen tills vidare motsätter sig. För vår del anse vi, att även regeringens bud driver rustningsutgifterna långt över den gräns, som är rimlig för de svenska skattebetalarna och framför allt för folk med små inkomster. Redan nu äro kostnaderna för rustningar så stora, att de genomsnittligt belasta en familj på fyra personer med 50 kronor i månaden.

För att finansiera de nya rustningarna lägger man nu på nya skatter, och samtidigt ha våldsamma prishöjningar på praktiskt taget alla varor skett även av andra anledningar. Tillsammans innebär denna politik, att man lägger olidliga bördor på de sämst ställda folkgrupperna. Det är enligt vår mening också förkastligt att genomföra ytterligare upprustning, när flertalet aktuella reformer skjuts på framtiden under motivering att vi icke

ha råd. Skolundervisningen försämras, den beslutade sjukvårdsreformen genomföres inte, folkpensionärerna få icke ett rimligt dyrtidstillägg, vi anses inte ha råd att ge den studerande ungdomen verklig ekonomisk hjälp, treveckorssemestern är fortfarande bara ett löfte och tiotusentals småbönder och andra grupper på landsbygden vänta förgäves på angelägna vägar, vatten och avlopp osv.

Allt detta är enligt vår mening också faktorer som man måste ta med i övervägandena om vad som är rimliga utgifter till rustningar. Skattebördorna äro nu så oerhört stora och det är så många viktiga uppgifter, som redan blivit eftersatta på grund av upprustningen, att en fortsättning av denna politik kommer att få mycket ödesdiga verkningar.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 251.

Stockholm i november 1950.

Gustav Johansson.

H. Hagberg.

Fritjof Lager.
